

bles: S'han registrat accidents mortals amb corrents de 65 volts: S'ha mort amb intensitats de 60 miliamperis, i sobreviscut a d'altres, superiors a un amperi.

En la casuística aplegada pels autors especialitzats, abunden els casos desconcertants.

Cas de *Jellineck*: Muntador, de 32 anys, de peus damunt una travessa de ferro, en comunicació amb el terreny: Toca amb les dues mans una línia d'alta tensió (5.000 volts alternatius); el corrent era tan intens que a conseqüència del curtcircuit establert va fondre's el conductor de l'alta tensió. Malgrat tot, l'obrer no va experimentar sinó cremades a peus i mans, fones, sí, però que arribaren al guariment en dos mesos de tractament. El lesionat no va perdre el coneixement.

Cas semblant de *Weiss*: Contactant la víctima amb conductors. Sobrevingueren pèrdues de substància, quedant ossos al descobert, quasi calcinats, a l'extrem de perdre, el desgraciat, braços i cames; restant-li respectat l'estat general.

Amb raó pot dir *Duhem*: "Quantes contradiccions inexplicables!" Misteriosos els efectes, i misterioses, també, les causes: Aquestes no es descobreixen, a vegades, sinó per llargues recerques.

Conta *Jellinek*, que una vegada, a la Baixa Àustria, uns nens damunt el pont d'una ferrovia, orinaven sobre una línia elèctrica, sota d'ells: Un va quedar electrocutat (a l'establir-se una continuïtat de conducció pel raig o regalim de la seva orina).

A una fàbrica, un obrer, escarramat damunt un bastiment metàl·lic, rep a la boca una guspira d'un conductor d'alta tensió, allunyat d'un metre: Va suposar-se que la guspira fou provocada pel corrent expiratori humit de l'accidentat, comunicant amb el conductor de corrent trifàsic a 45.000 volts. Presentava lesions a les parts genitals, relacionades amb terra.

Es trobava un dia un masover, munyint una vaca a un estable enllumenat per electricitat. De cop, munyidor i vaca cauen: (La vaca, baldant la cua, havia topat una pilastra metàl·lica, posada en tensió, per defectuós aïllament de la línia de llum).

Zimmern, documentadíssim, ha publicat molts semblants, curiosos casos.

S'han donat accidents, sense haver-hi corrent a las línies contactades, que aguantaven, però, la

inducció de properes línies en alt potencial.

Duhem té comunicats dos casos de mort en aquestes condicions.

Un empleat de la nostra Companyia, a un "poste" de distribució preper d'aquí, va sofrir, fa ja més de sis anys, un accident amb corrent a 25.000 volts, en les següents condicions:

En pujar, per una maniobra, a un transformador de 1.000 kva., al qual equivocadament, i per un mal entès, varen enviar corrent; una vegada damunt d'ell, en aixecar una cama per a creuar uns conductors, que eren a uns 50 centímetres d'alçada, va quedar agafat pel peu al conductor, i amb l'altre, a la tapa del transformador, el cubell, o dipòsit d'aquest, posat a terra. Quedà, doncs, fent pont entre *fasse* i *terra*. Del taló del peu enganxat, calçat amb mitjó i espanyola, va quedar-ne cremada tota la part que feia contacte directe amb la connexió. Va desprendre's pel seu propi pes del conductor, caient sense sentits, del transformador que era a 2'50 metres d'alçada, i no adonant-se del cop que va rebre en arribar a terra. Varen retornar-lo als 40 minuts d'auxili. La ferida del taló va exigir tractament més d'un any.

Es donen, doncs, els accidents en circumstàncies i condicions les més contradictòries, i escapant a tota previsió, al revés del que passa en altres branques d'activitat, en què poden presumir-se més els riscos que comporten.

A la indústria elèctrica, apart dels professionals o manejadors, que coneixen, i, per trobar-se molt advertits, pensen en el perill; hi ha el públic, massa ignorant encara del que fa referència, sobretot, als corrents de baixa tensió, definitivament més perilloses per a ell, per tant, que són més esteses i d'ús accessible que les altres.

II

Perquè un corrent elèctric afecti un organisme, precisa que aquest estigui intercalat, ja, entre dos altres conductors; o bé, contacti amb un conductor d'una part, i amb terra de l'altra; o sigui, fent la terra de segon conductor.

La intensitat del corrent, en travessar un organisme, és proporcional a la força electromotriu de la font nodridora del corrent; i, contràriament proporcional a la resistència que en el pas troba